

I

(Ανακοινώσεις)

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 8ης Ιουνίου 1999

σχετικά με την αντοχή των μικροβίων στα αντιβιοτικά

«Στρατηγική κατά της Μικροβιακής Απειλής»

(1999/C 195/01)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

- ΕΚΤΙΜΑ ότι η αντοχή των μικροβίων στα αντιβιοτικά αποτελεί μείζον ευρωπαϊκό και παγκόσμιο πρόβλημα υγείας,
- ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι θα διασφαλισθεί υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας του ανθρώπου στον καθορισμό και την εφαρμογή όλων των κοινοτικών πολιτικών και δραστηριοτήτων,
- ΕΚΤΙΜΑ ότι εθνικές μόνο πρωτοβουλίες δεν είναι δυνατό να επιτύχουν ούτε την αποτελεσματική μείωση και καταπολέμηση των μικροοργανισμών που αναπτύσσουν αντοχή στα αντιβιοτικά που χρησιμοποιούνται στην ιατρική, στην κτηνιατρική και στις ζωοτροφές, ούτε τη διατήρηση της αποτελεσματικότητας των αντιβιοτικών στη θεραπεία λοιμώξεων, αλλά απαιτείται κοινή στρατηγική και συντονισμένη δράση σε κοινοτικό και διεθνές επίπεδο,
- ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι η αύξηση της συνειδητοποίησης σχετικά με αυτό το πρόβλημα απετέλεσε την απαρχή για την ανάληψη διαφόρων πρωτοβουλιών και δράσεων σε ποικίλους τομείς σε εθνικό, κοινοτικό και διεθνές επίπεδο,
- ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ τη διάσκεψη της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας (ΠΟΥ) που πραγματοποιήθηκε στο Βερολίνο τον Οκτώβριο του 1997 και την έκθεση σχετικά με τις ιατρικές συνέπειες της χρήσης, αντιμικροβιακών παραγόντων στις ζωοτροφές, η οποία υπήρξε απόρροια της εν λόγω διάσκεψης, καθώς και τη διάσκεψη της ΠΟΥ, που πραγματοποιήθηκε στη Βερόνα το Δεκέμβριο του 1997,
- ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15ης Μαΐου 1998 σχετικά με τη χρήση αντιβιοτικών στις ζωοτροφές ⁽¹⁾,
- ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ τη διάσκεψη της ΕΕ σχετικά με τη μικροβιακή απειλή που πραγματοποιήθηκε στην Κοπεγχάγη στις 9—10 Σεπτεμβρίου 1998 και τις συστάσεις που προέκυψαν από αυτή τη διάσκεψη, στις οποίες εντοπίζονται πρωτοβουλίες και δράσεις που είναι δυνατό να αναληφθούν σε κοινοτικό επίπεδο,

- ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για τη γνωμοδότηση στην οποία προέβη, με δική της πρωτοβουλία, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή στις 9 Σεπτεμβρίου 1998 ⁽²⁾ σχετικά με την αντοχή στα αντιβιοτικά ως απειλή για τη δημόσια υγεία,
- ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ τον κανονισμό του Συμβουλίου αριθ. (ΕΚ) 2821/98 της 17ης Δεκεμβρίου 1998 για την τροποποίηση της οδηγίας 70/524/ΕΟΚ περί των προσθέτων υλών στη διατροφή των ζώων όσον αφορά την ανάκληση άδειας χρησιμοποίησης ορισμένων αντιβιοτικών ⁽³⁾,
- ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι το Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή, με την ευκαιρία της έγκρισης του προαναφερθέντος κανονισμού, να υποβάλει έκθεση πριν από την 30ή Ιουνίου 1999 σχετικά με το σύνολο των επιπτώσεων, τόσο στη δημόσια υγεία όσο και στον οικονομικό και νομικό τομέα, του ζητήματος της αντοχής στα αντιβιοτικά, όσον αφορά την εξωτερική του διάσταση,
- ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ την απόφαση αριθ. 2119/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Σεπτεμβρίου 1998 για τη δημιουργία δικτύου επιδημιολογικής παρακολούθησης και ελέγχου των μεταδοτικών ασθενειών στην Κοινότητα ⁽⁴⁾, η οποία συνιστά ένα πλαίσιο για την παρακολούθηση των μεταδοτικών ασθενειών,
- ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι, δυνάμει της οδηγίας 95/69/ΕΚ ⁽⁵⁾, απαιτείται από τα ιδρύματα που παρασκευάζουν αντιβιοτικά τα οποία χρησιμοποιούνται ως πρόσθετα ζωοτροφών να τηρούν μητρώο ώστε να διασφαλίζεται η ανιχνευσιμότητα των ποσοτήτων αντιβιοτικών που χρησιμοποιούνται, προσδιορίζοντας, μεταξύ άλλων, τη φύση και την ποσότητα του πρόσθετου,
- ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ τη γνώμη της διευθύνουσας επιστημονικής επιτροπής, της 28ης Μαΐου 1999,

⁽²⁾ ΕΕ C 407 της 28.12.1998, σ. 7.⁽³⁾ ΕΕ L 351 της 29.12.1998, σ. 4.⁽⁴⁾ ΕΕ L 268 της 3.10.1998, σ. 1.⁽⁵⁾ Οδηγία 95/69/ΕΚ του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 1995, για τη θέσπιση των όρων και των κανόνων που εφαρμόζονται κατά την έγκριση και την εγγραφή ορισμένων εγκαταστάσεων και ενδιάμεσων του τομέα της διατροφής των ζώων και για τροποποίηση των οδηγιών 70/524/ΕΟΚ, 74/63/ΕΟΚ, 79/373/ΕΟΚ και 82/471/ΕΟΚ (ΕΕ L 332 της 30.12.1995, σ. 15)· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 1999/29/ΕΚ (ΕΕ L 115 της 4.5.1999, σ. 32).⁽¹⁾ ΕΕ C 167 της 1.6.1998, σ. 306.

14. ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για τα σχέδια που έχουν ξεκινήσει σε ευρωπαϊκό επίπεδο και στηρίζονται από την Επιτροπή σε αυτόν τον τομέα καθώς, και για τις δράσεις που ανέπτυξε ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Αξιολόγησης Φαρμακευτικών Προϊόντων (EMEA) στον τομέα του ελέγχου και της χρήσης αντιβιοτικών,
15. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι η αντοχή των μικροβίων στα αντιβιοτικά αυξάνει τη νοσηρότητα και τη θνησιμότητα εξαιτίας μεταδοτικών νοσημάτων,
16. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι αυτό δεν επιδεινώνει μόνο την ποιότητα ζωής, αλλά αυξάνει και το κόστος της υγειονομικής και ιατρικής περίθαλψης,
17. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι τα αντιβιοτικά είναι απαραίτητα για την καταπολέμηση των λοιμωδών νοσημάτων και ότι, συνεπώς, είναι επιτακτική η ανάγκη να διατηρηθεί η αποτελεσματικότητα των φαρμακευτικών προϊόντων που εξακολουθούν να είναι δραστικά,
18. ΕΚΤΙΜΑ ότι η αντοχή των μικροβίων στα αντιβιοτικά και οι πολλαπλές της αιτίες απαιτούν διεπιστημονική και διατομεακή προσέγγιση,
19. ΕΚΤΙΜΑ ότι είναι αναγκαίο, ενόψει της παγκόσμιας διάστασης του προβλήματος, τα κράτη μέλη και η Επιτροπή σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη να προαγάουν ενεργώς τους σκοπούς του παρόντος ψηφίσματος σε διεθνείς οργανισμούς, ιδίως δε στην ΠΟΥ, στον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO) και στο Διεθνές Γραφείο Επιζωοτιών (OIE),
20. ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ τη δέσμευσή του να καθορίσει μία συνολική στρατηγική για την προστασία από την ανάπτυξη αντοχής των μικροβίων στα αντιβιοτικά,
21. ΕΚΤΙΜΑ ότι η εν λόγω συνολική στρατηγική θα πρέπει να στηρίζεται στην αξιολόγηση του κινδύνου βάσει επιστημονικών ευρημάτων, έχοντας κατά νου μια προληπτική προσέγγιση και να περιλαμβάνει συντονισμένο έλεγχο και προληπτική δράση και έρευνα, ειδικά στους ακόλουθους τομείς:
- έλεγχος και προληπτική δράση όσον αφορά:
 - την παρακολούθηση της αντοχής των μικροβίων στα αντιβιοτικά στον άνθρωπο, στα ζώα και στα τρόφιμα, καθώς και των συνεπειών αυτής,
 - την παρακολούθηση και έλεγχο της χρήσης αντιβιοτικών (στην ιατρική και στην κτηνιατρική, στις ζωοτροφές, στη φυτοκομία και σε άλλα γεωργικά προϊόντα, καθώς και στα τρόφιμα),
 - τον έλεγχο των λοιμώξεων στην υγειονομική περίθαλψη (νοσοκομειακή και εξωνοσοκομειακή περίθαλψη),
 - τον έλεγχο των λοιμώξεων στη ζωική παραγωγή,
 - την ανάπτυξη νέων φαρμακευτικών προϊόντων για θεραπευτικούς και προληπτικούς σκοπούς,
 - την προαγωγή της συνετής χρήσης των αντιβιοτικών και επιμόρφωση όσον αφορά τη φαρμακοθεραπεία,
 - έρευνα σχετικά με:
 - τα αποτελέσματα των προληπτικών μέτρων,
 - την ανάπτυξη νέων αντιβιοτικών και εναλλακτικών δυνατοτήτων,
 - τη βέλτιστη χρήση των αντιβιοτικών,
 - τους καθοριστικούς παράγοντες που αυξάνουν τον κίνδυνο εμφάνισης αντοχής των μικροβίων στα αντιβιοτικά,
 - τους μηχανισμούς διάδοσης και ανάπτυξης της αντοχής των μικροβίων στα αντιβιοτικά,
 - τη βέλτιστη πρακτική ώστε να βελτιωθεί η υγεία των ζώων.
22. ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ
- να καθιερώσουν διεπιστημονικές και διατομεακές πολιτικές με σκοπό να διευκολύνουν τον περιορισμό της διάδοσης της αντοχής των μικροβίων στα αντιβιοτικά,
 - να συνεργάζονται ώστε να καθιστούν δυνατή μια αποτελεσματική και συγκρίσιμη παρακολούθηση της παροχής και χρήσης αντιβιοτικών, καθώς και την αποτελεσματική και συγκρίσιμη παρακολούθηση της αντοχής των μικροβίων στα αντιβιοτικά,
 - να τηρούν την αρχή σύμφωνα με τη οποία τα αντιβιοτικά που επιτρέπονται στην ιατρική και στην κτηνιατρική «χορηγούνται μόνο με ιατρική συνταγή» και να επαγρυπνούν για την εφαρμογή αυτής της αρχής,
 - να προωθούν την υιοθέτηση των αρχών περί ελέγχου των λοιμώξεων στα νοσοκομεία και στην εξωνοσοκομειακή περίθαλψη, καθώς και στη κτηνοτροφία,
 - να προωθούν τη βέλτιστη συνταγογράφηση και χρήση αντιβιοτικών (μέσω επαγγελματικής επιμόρφωσης, κατευθυντήριων γραμμών κ.λπ.) και να προλαμβάνουν την περιττή και μη ενδεδειγμένη χρήση τους στην ιατρική και στην κτηνιατρική,
 - να προάγουν δράσεις που θα αποσκοπούν στην αύξηση της ευαισθητοποίησης των εργαζόμενων στον τομέα της υγείας, των αγροτών και του κοινού σχετικά με την αντοχή των μικροβίων στα αντιβιοτικά,
 - να προάγουν συστήματα ζωικής παραγωγής προσανατολισμένα στην προαγωγή της υγείας, μειώνοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, την ανάγκη για αντιβιοτικά,
 - να προάγουν την έρευνα σε αυτόν τομέα,
 - να συνεργάζονται στενά με την Επιτροπή, ιδίως δε στους προαναφερθέντες τομείς.

23. ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- να περιλάβει ως προτεραιότητα την παρακολούθηση της αντοχής των μικροβίων στα αντιβιοτικά στην ιατρική και στον τομέα του ελέγχου των ζωονόσων και να προαγάγει τη συμπληρωματικότητα αυτής της παρακολούθησης μέσω του κοινοτικού δικτύου για την επιδημιολογική παρακολούθηση και τον έλεγχο των μεταδοτικών νοσημάτων,
- να διασφαλίζει, με βάση συγκρίσιμα δεδομένα που της κοινοποιούν τα κράτη μέλη, την υποβολή εκθέσεων και την εξαγωγή συμπερασμάτων για την παροχή και τη χρήση αντιβιοτικών κυρίως στην ιατρική, στην κτηνιατρική, και στις ζωοτροφές, στη φυτοκομία και στα άλλα γεωργικά προϊόντα καθώς και στα τρόφιμα,
- να στηρίζει την ανταλλαγή εμπειριών και πληροφοριών για την ορθολογική χρήση αντιβιοτικών με ενδεδειγμένες κοινοτικές δραστηριότητες,
- να προωθεί το ερευνητικό έργο, κατά την εφαρμογή του πέμπτου προγράμματος πλαισίου για την έρευνα, σχετικά με
- την εξέλιξη της αντοχής των βακτηριακών πληθυσμών στα αντιβιοτικά και την κατανόηση της μεταδοτικότητας των ανθεκτικών βακτηρίων στον άνθρωπο, σε ζωικούς πληθυσμούς και στο περιβάλλον,
- την πιθανή μετάδοση της αντοχής των μικροβίων στα αντιβιοτικά η οποία συνδέεται δυνητικά με τη χρήση ιχνηθετών αντοχής των μικροβίων στα αντιβιοτικά στην παραγωγή διαγονιδιακών τροφίμων και ζωοτροφών,
- την ανάπτυξη νέων συστημάτων ταχείας διάγνωσης και ελέγχου της ευαισθησίας για εστιασμένη θεραπεία,
- αποτελεσματικές εναλλακτικές δυνατότητες στα αντιβιοτικά για την πρόληψη και τον έλεγχο των μεταδοτικών ασθενειών,
- να εξετάσει κατά πόσο είναι σκόπιμο να εκπονήσει πρόταση σύστασης σύμφωνα με την συνθήκη,
- να εξετάσει την ανάγκη επανεξέτασης της υφιστάμενης κοινοτικής νομοθεσίας στους τομείς της ιατρικής και της κτηνιατρικής, περιλαμβανομένων των φαρμακούχων τροφών, των ζωοτροφών, της φυτοκομίας και άλλων γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, καθώς και του κοινοτικού συστήματος χορήγησης αδειών φαρμακευτικών προϊόντων, με σκοπό την επίτευξη των στόχων του παρόντος ψηφίσματος,
- να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στο πρόβλημα της αντοχής των μικροβίων στα αντιβιοτικά σε ειδικές δράσεις για την υγεία σχετικές με τις υποψήφιες χώρες, ιδίως στο πλαίσιο του προγράμματος Phare 2000,
- να συνεργασθεί σε αυτόν τον τομέα, σε στενό συντονισμό με τα κράτη μέλη, με τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς.